

ความพร้อมของภาครัฐ และภาคเอกชนของไทย กับการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

เป็น ที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าในปลายปี 2558 นั้น จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) TPA News ฉบับนี้ขอนำเสนอข้อมูลการเตรียมพร้อมของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและความพร้อมของภาคเอกชนที่จะเข้าไปลงทุนในอาเซียน

หน่วยงานภาครัฐ โดยกระทรวงพาณิชย์ได้เตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 โดยได้จัดตั้งสำนักงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เพื่อบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงฯ ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งจะมีหน้าที่กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ และแผนการทำงานในด้านต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการเข้าสู่ AEC และได้ประโยชน์จาก AEC มากที่สุด โดยแผนการทำงาน จะเน้นการสร้างความร่วมมือให้กับผู้ประกอบการไทยที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์จาก AEC ซึ่งรูปแบบจะไม่ใช่เป็นแค่ทฤษฎี แต่จะเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติการลงมือทำจริงๆ ซึ่งมีหลายกรมฯ ที่จะเข้ามาร่วมทำงาน ทั้งกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่จะช่วยพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ๆ ในการ

เข้าสู่ตลาด AEC ซึ่งจะมีทั้งรูปแบบการขยายแฟรนไชส์ การส่งออก และการเข้าไปลงทุน

นอกจากนี้จะปรับระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับ AEC ใหม่ ซึ่งต้องสามารถตอบคำถามให้กับผู้ประกอบการ และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับตลาด AEC ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นคำถามในด้านการค้า การค้าบริการ การลงทุน และอื่นๆ ที่สำคัญจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง สำหรับในด้านการอำนวยความสะดวกในด้านการค้า กรมฯ ต่างๆ ในสังกัดกระทรวงพาณิชย์จะมีหน่วยงานที่ดูแลในด้าน AEC เป็นการเฉพาะ ซึ่งในส่วนของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ จะมีศูนย์ที่ดูแลผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็ก (SMEs) ที่ต้องการจะบุกตลาด AEC กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดูแลและพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ๆ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ดูแลในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในตลาด AEC กรมการค้าต่างประเทศ ดูแล และอำนวยความสะดวกในด้านใบอนุญาตทางการค้าต่างๆ และกรมการค้าภายใน ที่จะต้องเข้ามาดูในเรื่องกฎหมายการแข่งขันรองรับการเปิดเสรี เป็นต้น ขณะเดียวกัน กระทรวงฯ มีแผนที่จะพิจารณาปรับปรุง และ

เสนอให้แก่กฎหมายบางฉบับที่ล่าช้า และเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรี เพราะขณะนี้ AEC อยู่ในช่วงสุดท้ายก่อนจะมีการเปิดเสรี ซึ่งล่าสุดอาเซียนได้มีการเปิดเสรีในด้านต่างๆ มีความคืบหน้าไปมาก โดยด้านการค้าเปิดเสรีเกือบหมดแล้ว การค้าบริการ การลงทุน ก็ใกล้จะเปิดเสรีเกือบทั้งหมด แต่การเปิดเสรีอาจจะติดขัดข้อกฎหมาย ทำให้การเปิดเสรีทำไม่ได้ หรือเป็นกฎหมายที่ไม่สามารถใช้ได้ในปัจจุบัน โดยขณะนี้กำลังดำเนินการศึกษาอยู่ และเมื่อได้ข้อสรุป ก็จะเสนอต่อรัฐบาลเพื่อให้มีการแก้ไขต่อไป กระทรวงฯ ยังมีแผนที่จะปรับบทบาทการทำงานของพาณิชย์จังหวัดที่ประจำอยู่ในจังหวัดต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการค้าเพิ่มมากขึ้น ทั้งการขยายการค้าภายในจังหวัด หรือการค้าต่างประเทศ เพราะเมื่อเปิด AEC จังหวัดที่ติดชายแดน จะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น พาณิชย์จังหวัดจะต้องช่วยผู้ประกอบการในส่วนภูมิภาคให้เข้าสู่ตลาด AEC

ส่วนงานเร่งรัดอื่นๆ จะผลักดันให้มีการจัดตั้งโรงเรียนนักการค้าโดยเร็ว ซึ่งจะใช้เป็นโรงเรียนอบรมหลักสูตรให้กับข้าราชการของกระทรวงพาณิชย์ที่จะไปเป็นผู้บริหารในระดับต่างๆ โดยจะมีระดับต้นและระดับสูง เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการของกระทรวงฯ ให้มีความพร้อมก่อนไปเป็นนักบริหาร ต่อไปใครจะไปเป็นทูตพาณิชย์หรือเป็นพาณิชย์จังหวัดก็ต้องผ่านการอบรมก่อน

ทั้งนี้ทางกระทรวงฯ ได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 โดยได้บูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงพาณิชย์ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และในต่างประเทศ เข้าด้วยกัน รวมถึงการร่วมมือกับภาค

เอกชน เพื่อสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ AEC โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ภาคธุรกิจไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน

กระทรวงฯ มีแผนตั้งศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Business Support Centers) จำนวน 87 ศูนย์ ซึ่งจะตั้งอยู่ในส่วนกลางที่กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทุกแห่ง สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศในอาเซียน และจีนตอนใต้ คือ คุนหมิง และจะผลักดันให้มีการจัดตั้ง AEC ซิตี้ โดยเบื้องต้นจะตั้งใน 3 จังหวัดก่อน คือ ขอนแก่น เชียงราย และสงขลา เพื่อผลักดันให้เป็นศูนย์กลางในส่วนภูมิภาคที่จะรองรับการเปิด AEC เพื่อให้ศูนย์กลางธุรกิจขยายตัว ด้านการค้าชายแดนจะใช้ประโยชน์จาก AEC โดยจะเพิ่มการอำนวยความสะดวกทางการค้า ณ จุดผ่านแดน ส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้า แถบชายแดน และในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการสินค้าไทย รวมถึงการส่งเสริมให้เอกชนใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มในภูมิภาค ตั้งเป้าหมายที่จะขยายตลาดของไทยในตลาด AEC ให้ได้มากที่สุด จะมองตลาดอาเซียนเป็นตลาดเดียว ทำให้เป็นตลาดภายในของไทยที่มีประชากรรองรับถึง 650 ล้านคน

ระยะต่อไป กระทรวงฯ จะผลักดันให้มีการจัดตั้งกองทุน AEC เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพ และสนับสนุนผู้ประกอบการไทยบุกเจาะตลาด AEC โดยเบื้องต้นมีแนวคิดที่จะหางบประมาณสนับสนุน 100 ล้านบาท ซึ่งได้จัดทำแผนงานคร่าวๆ ไว้แล้ว รอที่จะเสนอให้รัฐบาลใหม่พิจารณาต่อไป

สำหรับแผนพัฒนาผู้ประกอบการในด้านอื่นๆ จะช่วย

ยกระดับ และคุณภาพสินค้า และบริการของไทย การพัฒนาให้ธุรกิจใช้ประโยชน์จากอี-คอมเมิร์ซในการเพิ่มช่องทางการค้าขายใหม่ๆ การสนับสนุนให้มีการเพิ่มศักยภาพด้านโลจิสติกส์การค้า เช่น คลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า ด้านศุลกากร และการปรับประสานกฎระเบียบในการขนส่ง และพิธีการศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการไทย

ส่วนการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศต่างๆ ทั้งในกรอบของอาเซียน และกรอบอื่นๆ เช่น ไทย-สหภาพยุโรป (อียู) ยืนยันว่า ปัญหาทางการเมืองที่มีอยู่ในขณะนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อเจรจา เพราะทีมเจรจาจัดทำหน้าที่เจรจาได้ เว้นแต่การลงนามในข้อตกลงบางฉบับ ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากต้องรอให้ผ่านกระบวนการของรัฐสภาก่อน แต่เชื่อว่า หลังจากที่มีรัฐบาลใหม่แล้ว การเจรจาหรือการลงนามในข้อตกลงก็ทำได้ตามปกติ

สำหรับการเตรียมความพร้อมภาคเอกชนไทย เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้อาเซียนเป็นตลาดที่น่าเข้าไปลงทุน มาจากจำนวนประชากรที่มีมากถึง 600 ล้านคน ซึ่งหมายถึงกำลังการซื้ออันมหาศาลเมื่อเทียบกับไทยที่มีประชากร 65 ล้านคนเท่านั้น ประกอบกับส่วนใหญ่เป็นประเทศที่กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนา อาทิเช่น พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้งตลาดสินค้าต่างๆ มีศักยภาพที่จะเติบโตได้อีกมาก

ในปี 2557 ธุรกิจหรือการลงทุนที่จะเป็นดาวรุ่ง คงหนีไม่พ้นการเข้าไปลงทุนในอาเซียน เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่เข้าไปลงทุนจะเป็นลักษณะการต่อยอด หลังจากปูรากฐานทางธุรกิจไว้แล้วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยส่วนมากยังเป็นบริษัทใหญ่ อาทิ กลุ่มไทยเบฟ กลุ่มเอสซีจี และกลุ่มซีพี เท่านั้น ส่วนบริษัทขนาดกลาง และขนาดเล็ก ยังไม่ค่อยตื่นตัวหรือเข้าไปลงทุนมากนัก เนื่องจากการลงทุนอาเซียนในเชิงลงทุนค่อนข้างสูง และการทำธุรกิจต้องใช้ระยะเวลาการสร้างตลาด และต้องมีสายป่านที่ยาวพอ ดังนั้นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เข้าไปลงทุน จะเริ่มทำตลาดในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อรองรับกับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC อย่างเต็มตัว ซึ่งจะทำให้ตลาดมีการแข่งขันรุนแรงมากยิ่งขึ้น เพราะผู้ประกอบการทุกรายต่างจ้องที่จะขุดขุมทรัพย์ที่มีมูลค่ามหาศาลในตลาดอาเซียนนี้

การเข้าไปลงทุนธุรกิจในอาเซียน ตลาดที่มีความร้อนแรงที่ผู้ประกอบการเข้าไปลงทุนมีด้วยกัน 4 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ถือว่าเป็นตลาดใหญ่ คนมีกำลังซื้อสูง ตามมาด้วยพม่า หลังจากเปิดประเทศและกลายเป็นตลาดใหม่ของกลุ่มธุรกิจเข้าไปลงทุน แต่มีความท้าทาย ด้านกฎหมายการลงทุนที่ยังไม่เอื้อมากนัก และอีก 2 ประเทศ คือ สปป.ลาว และกัมพูชา

ถึงแม้ว่าอาเซียนจะเป็นตลาดดาวรุ่งที่น่าจะเข้าไปลงทุนทำธุรกิจ แต่มันก็ไม่ง่าย ที่เมื่อเข้าไปลงทุนแล้วผู้ประกอบการจะคอยขายได้กันอย่างง่ายดาย เพราะด้วยสภาพตลาดที่กำลังอยู่ระหว่างการพัฒนา กำลังการซื้อของคนในท้องถิ่น กฎหมายต่างๆ ส่งผลให้ธุรกิจที่เข้าไปลงทุนไม่ได้เติบโตอย่างก้าวกระโดด สิ่งเหล่านี้เป็นความท้าทายที่รออยู่ข้างหน้าสำหรับผู้ประกอบการทั้งรายใหญ่ และ SMEs

อย่างไรก็ตาม หากภายใน 5 ปี ข้างหน้านี้ประเทศไทยยังไม่มี การพัฒนาโครงสร้างอะไรเพิ่มเติม ประเทศเพื่อนบ้านอย่างพม่า และเวียดนามจะพัฒนาขึ้นมาเทียบเท่าไทย โดยเฉพาะประเทศพม่าซึ่งกำลังเป็นที่จับตามอง เนื่องจากเพิ่งเปิดประเทศ และยังมีแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ สำหรับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ของไทย จากการประเมินศักยภาพการแข่งขัน พบว่า ไทยยังมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการลงทุนเป็นอันดับต้นๆ ของ AEC โดยผู้ประกอบการ SMEs ของไทยควรร่วมมือกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ออกไปลงทุน และเน้นผลิตสินค้าป้อนให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ ในลักษณะเชื่อมโยงกัน เช่น ใช้เงินทุนของผู้ประกอบการรายใหญ่ออกไปลงทุน และผลิตสินค้ากลับมาให้รายใหญ่ เพราะศักยภาพของ SMEs ค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้ควรปรับตัวในการทำตลาด ปรับปรุงโลจิสติกส์ และออกไปลงทุนต่างประเทศที่มีความพร้อมในเรื่องวัตถุดิบ ทรัพยากร และแรงงาน เพราะไทยมีต้นทุนด้านนี้สูง โดยอุตสาหกรรมที่ควรไปลงทุนในต่างประเทศ คือ เสื้อผ้า อาหาร เพราะประเทศเพื่อนบ้านมีความพร้อมในเรื่องทรัพยากร และต้นทุนต่ำกว่าไทย

ทั้งนี้การที่ผู้ประกอบการ SMEs จะออกไปลงทุนในต่างประเทศได้ ต้องพึ่งพาการสนับสนุนของภาครัฐ เนื่องจากปัญหาของ SMEs คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก และอุตสาหกรรมที่มีการจัดตั้งในต่างประเทศเป็นแบบกระจายกระจาย ควรทำเหมือนญี่ปุ่นที่มีแนวทางออกไปลงทุนผ่านการสนับสนุนของรัฐบาลโดยใช้วิธีตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อให้นักลงทุนอยู่ร่วมกัน และผลิตสินค้าป้อนระหว่างกัน เป็นต้น

TPA news

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ASTV ผู้จัดการรายวัน

ประชาชาติธุรกิจ

